

אלווירה מדיגן (בקרום: פאר, תל-אביב; שוודיה) — החיים אפורים, קשים, מלאי התחייבויות, עבודה כאיזה משרד אפור ביום, פגישות עם ידידות בדירה מכוערת בערב, האשה עם הצרות שלה כלילה, ואין פלא שרוצים לברוח, ואיפה בורחים, אם לא בקולנוע? ולאן בורחים, אם לא לאיזה מקום שאין בו כל מה שיש כאן?

אין בתים, אין משרדים, רק נוף, טבע.

מות יקח אותם שם, בחיק הסכע, בתוך היער הקדום, הנוף האגדתי, זוהי אגדה פיוטית ויפה, עם מוסר-השכל האומר שאין בחיים אגדות פיוטיות ויפות, עם שחקן מצויין (טומי ברגון) ושחקנית יפהפיה, וצבעים נפלאים.

למה

חונקים?

החונק מבוסטון (תל-אביב, תל-אביב; ארצות-הברית) השגיאה היא קודם כל לחשוב שסיפור על חונק, שרצח שלושה-עשרה נשים, ראוי לסרט דוקומנטארי, בשביל מה? מלחמות, מאורעות היסטוריים בעלי-השיבות, חי אנשים במקומות

פיה דגמארק ב"אלווירה מדיגן" בעיקר שלא רואים את החברה

נידחים, הקמת מדינה, כל זה ראוי להיראות טוב ושוב, בדיוק כפי שקרה, אבל מה החשיבות בשיחזור מדויק של שלוש-עשרה מקרי-רצח? הסרט, שנעשה על פי ספר על אותו נושא, עושה באמת רושם אמון ואוטנטי. פעולות המשטרה, המחפשת לטווח את החונק, מתוארות במין דייקנות היוצרת אמון, ויש תיאור מעניין של הרדיפות אחרי כל מיני סוסימין, עלייה על עקבות לא נכונים, חיפושים חסרי-תוחלת בעיר ענקית, מלאה מטורפים, המסוגלים לרצוח, ונשים בודדות, הזקוקות לכל מיני שירותים דהו-פיים, כמו תיקון אמבטיה או גז, ומוכנה לשם כך להירצח.

מה שפחות משכנע ופחות דוקומנטארי הוא תיאור הרוצח, המתגלה לקראת הסוף כדמותו של טוני קורטיס יסובל מסכיזופרניה ומחויזי ארוך ומגודך. יש סרטים טובים על רוצחים, כמו העיר מחפשת רוצח. החונק מבוסטון לא שייך לא לאלה ולא לאלה, למרות שהוא מותח ומעניין.

האידיוט

המסיבה המשועת (טינרמה, תל-אביב; ארצות-הברית) פיטר סלרס צריך פייפי, לא נורא, זה לא בישה, אבל הוא באמת לא מתבייש, ובמשך עשרים רגעי רצופים הוא מראה לקהל איך זה קורה לו. הוא מניח רגל ימין על רגל שמאל, ואחרי-כך רגל שמאל על רגל ימין, הוא עושה סרצוף של תרגולות שחוסה והוא לא צריך להתאמץ לשם כך זה נראה אצלו די טבעי, הוא מניח שוב את רגל ימין על שמאל, הוא מסתובב עם הגב לקהל, הוא מניח עוד פעם רגל על רגל, ולזה קוראים בארצות-הברית סאטירה חברתית חריפה. חוץ מהקטע המצחיק הזה של הסאטירה החברתית החריפה על פיטר סלרס המשיחוקק לעשות את צרכיו, יש בסרט קטעים פחות מצחיקים, למשל, כשבמשך חצי שעה הוא מתעסק בבית-השימוש, לאחר שהוא כבר הגיע לשם, סוף-סוף, ואפשר היה לחשוב שהעניין יסתיים בזה. לא הוא מוריד את המים, והם לא יורדים, הוא פותח את המכשיר, ובורק, או יורדים יותר מדי מים. הוא לוקח נייר טואלט, והנייר-טואלט מתבלגל על הרצפה.

בית-הקפה של שלמה רוזנלי, ואדי סא-ליב, חיפה. השעה עשר בלילה, ביום ה' ביולי 1959.

מתוך נידת משטרה שנעצרה בחריקת-בלמים מול פתח בית-הקפה קרא סמל-ראשון אשר גולדברג: "עקיבא, תעלה על הניידת!" יעקב עקיבא אלקריף, סבל בנמל חיפה, היה במצב-רוח מלחמתי, הוא גם היה שיכור, שני בקבוקי קוניאק שהטיח בניידת היו תשובתו. המוטרים פתחו עליו באש — והציבו את המרד בשכונת המרוקאים, הפכו את אלקריף למשותק בחצי גופו התחתון לכל ימי חייו.

לאחר שנים אחדות בבתי-חולים, בהם בית-החולים לחולי-נפש בבאר-שבע, אליו הוכנס כתגובה למאבקו על תביעותיו לפי צוים, שוחרר אלקריף וחזר לחאדי סאליב, אך לא לזמן רב. אחד הדברים שהצליח בכל זאת להשיג היה דיור, אנושי יותר מהכוך שבו חי עד אז. הוא קיבל דירה בהדר-הכרמל, ברחוב גאולה 48, עם כניסה ניפרדת בחצר האחורית.

סביבה של אינטליגנטיים, החודש חזר עקיבא אלקריף לחושות, היה זה כאשר ניסה להשליך את עצמו מתחת לגלגלי אוטובוס, אשר עבר סמוך לדירתו ברחוב גאולה.

"גמאס לי מהכל!" התייפח השבוע, ב"שבתו על כיסא-הנכים בדירתו, "אין לי חשמל, אין לי מים, אין לי עזרה סוציאלית, ואת התמיכה שלי, 260 ל"י לחודש, לא שולחים לי בכלל כבר ארבעה חודשים." אלקריף (50) רוצה לחיות, אבל לא בר"חוב גאולה: "פה זה סביבה של אינטליגנטיים — רופאים, עורכי-דין, שופטים, עשירים. אני רוצה בית קטן ליד הספרדים שלי. הספרדים שלי עוזרים לי, אפילו אני אמות — אמות לידם."

דירתו של אלקריף כוללת שני חדרים, מיטבת קטן ושירותים, אבל הוא עושה את צרכיו בבקבוקים הניצבים מתחת למיטתו. הבית מזוהם, קורר-עכביש בפניו החודר. חשמל — אין. "אין לי כסף לשלם עבור החשמל," סיפר בזעם, "אמרת לי לחברת ה"חשמל: תיקחו מהקופה של המדינה כסף, אל תיקחו מבן-אדם רזה, תיקחו מבן-אדם

ותמונה נופלת מהקיר, וזה נורא מצחיק. אינו ביחה נמרחת. המים יורדים בבית השימוש. תה. תה. תה. תה.

לא הכל אורך חצי שעה, יש דברים שאורכים דקה, אבל אפשר לראות חצי שעה לפני זה שהם עומדים לבוא. למשל, כשפיטר סלרס, ההודי השלומיאל, מתיישב במסיבה המהודרת ליד הדלת, וברור שבעוד כמה דקות הדלת תיפתח והוא יפול, או הדלת נפתחת באמת. והרא, מצחיק נורא, גופל.

לא כל דבר רואים חצי שעה לפני זה שהוא עומד לבוא. יש דברים שכבר במשך עשרים שנה יודעים שהם יבואו. כי הם ישנם בכל קומדיה, למשל, המלצר המגיש משקאות ושותה בסתר, כל פעם שאיש לא רואה, או האבן שנופלת מהתיקרה של ה"קומה השנייה, על מישהו בקומה הראשונה.

המסיבה זהו אספק של כל הסלפסטיקים שנעשו בתולדות הקומדיה. המיוחד שבהם כאן הוא, שהם עשויים בצורה גרועה. מ"יפע בו האידיוט הקלאסי של הקומדיה, רק שהמיוחד לה כאן, זה שהוא באמת אידיוט. אידיוט אמיתי. בלי הומור, בלי טעם, בלי ריח.

שוד מרתק

הבורת המקצוענים של מקדיין (אסתר, תל-אביב; ארצות-הברית) הכושי (ג'ים בראון) נכנס למכון איגרוף, מכה את המומחה לאיגרוף יורה במומחה לאקר" חים, שובר מכתית של מומחה מכוניות, סוגר בתא-אסום מומחה לפתיחת תאים אטומים, וכך הוא יוצר לעצמו צוות מושי"לם לביצוע שוד מושלם.

השוד נערך באיצטדיון, בעיצומה של תחרות רוגבי, כשהסוף זורם לקופות יחד עם הקהל. והבדיות מתחילות כמובן רק אחר-כך, כשהצנדרה מכריחה את הפושעים לבוא על עונשם, והקהל דוקא רוצה את ההיפך.

זה סרט מרתק. על שוד מרתק. לקראת הסוף יש בו ככה פגמים הגיוניים, אבל המתח מחזיק מצמד כל הזמן.

ישראל פורים ישן

הקולנוע הולך וחודר לחיי-הבידור ול-חיים בכלל, ואב פעם הקהל, המחפש להם ושעשועים, היה מסתפק בעריבי-ידור עם אומנים פופולארים ושירים משמחילי, ה"יום הוא רוצה לראות בכל מפע ציבורי גם קולנוע.

נכה אלקריף בביתו לפחות לא רואים את הליכון

שמן? לכן מואר ביתו באורם הקלוש של נרות. לפחות ככה אני לא רואה את ה"ליכון, תראה את הבית — הכל זבל, מלוכ"לך, ואני בעצמי לא התרחצתי כבר שלושה חודשים."

150 ל"י למוניות, את ביתו עזוב אלקריף פעמיים ביום, בבוקר ובערב. "אני הולך בשביל לדבר עם המרוקאים שלי, כדי לשכוח את המחלה שלי. אני חצי עוף!" לדבריו, הוא מוציא 150 ל"י בחודש רק על (המשך בעמוד 28)